כדי שחיטה אחרת וגמרה שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפא לה מי סברת בבהמה לא בעוף ממה נפשך אי מחצה על מחצה כרוב הא עביד ליה רובא אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד ולא כלום ת"ש [ו]הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב טרפה הויא אמר רבא [א]שאני לענין טרפה דבעינן רוב הנראה לעינים א"ל אביי ולא כל דכן הוא ומה טרפה דבמשהו מיטרפא היכא דבעינן רובא בעינן רוב הנראה לעינים שחיטה דעד דאיכא רובא לא מיתכשרא לא כ"ש דבעינן רוב הנראה לעינים אלא דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב וכי איתמר דרב ודרב כהנא לענין פסח אתמר [ב]הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר [ב]מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב והתם מ"ט דרב דכתיב [1]איש איש כי יהיה טמא לנפש [ג]איש נדחה ואין ציבור נדחין: רוב אחד בעוף: תנינא חדא זימנא רובו של אחד כמוהו (הכש פשח סימן) אמר רב הושעיא חדא בחולין [ד]וחדא בקדשים וצריכא דאי אשמועינן חולין התם הוא דסגי ליה ברובא משום דלאו לדם הוא צריך אבל קדשים דלדם הוא צריך אימא לא תיסגי ליה ברובא עד דאיכא כוליה ואי אשמועינן קדשים משום דלדם הוא צריך אבל חולין דלדם לא צריך אימא בפלגא סגי ליה קמ"ל הי בחולין והי בקדשים אמר רב כהנא מיסתברא רישא בחולין וסיפא בקדשים ממאי מדקתני השוחט ואי סלקא דעתך רישא בקדשים המולק מיבעי ליה אלא מאי סיפא בקדשים שחיטתו כשרה מליקתו כשרה מיבעי ליה הא ל"ק איידי דסליק מבהמה תנא נמי שחיטתו כשרה אלא רישא מכדי על עוף קאי אי ס"ד בקדשים המולק מיבעי ליה רב שימי בר אשי אמר רישא בחולין מהכא דקתני אחד בעוף ואי ס"ד בקדשים הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנין אלא מאי סיפא בקדשים רוב אחד בעוף הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנין מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דליתני רוב שנים כיון דאיכא חטאת דסגי ליה בחד סימן מש"ה לא פסיקא ליה רב פפא אמר רישא בחולין מהכא דקתני רבי יהודה אומר עד שישחוט את הורידין ופליגי רבנן עליה אי אמרת בשלמא בחולין שפיר אלא אי אמרת בקדשים [ה]אמאי פליגי רבנן עליה [ו]הוא עצמו לדם הוא צריך רב אשי אמר סיפא בקדשים מהכא דקתני [ז]השוחט שני ראשין כאחד שחיטתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא אי אמרת בשלמא [ח]בקדשים היינו דלכתחלה לא משום דתני רב יוסף תזבח [ט]שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד [2]תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב אלא אי אמרת בחולין אפילו לכתחלה נמי ואף רשב"ל סבר רישא בחולין וסיפא בקדשים [י]דאמר רשב"ל מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו [יא]הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו יכול לא מירק יהא פסול לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה אמר מר יכול לא מירק יהא פסול אם

[יב]**זיל הבא איכא רובא.** ולא ת"ת מאי קשיא ליה דכי אמר נמי הכא הכי אגמריה רחמנא למשה לא תשייר רובא כדלעיל הרי אין כאן רוב וטהורין וי"ל דתלוי הדבר בחשיבות דמשום דחשיב ליה מחצה כרוב הרי לעיל דיש כאן שיעור הכשר שחיטה וכאן נמי יש חשיבות מחצה דינו כרוב: **דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב.** ולא ת"ת דבפ"ק דעירובין (דף טז: וש"ס) פסקינן כרב פפא דאמר פרוץ כעומד מותר והיה נראה לחלק בין שאר איסורין בדבר התלוי בחיות אי לאו דמייתי עלה לעיל דתנור וגס תימה דבעירובין לא מייתי לה והנהו דמייתי התם לא מייתי הכא ושמא יש לחלק דהכא איסור וטומאה והתם לענין מחיצות ולא דמי: **איש** נדחה ואין ציבור נדחין.

תימה דבפ"ק דסנהדרין (דף טז.) גבי והולאת את האיש ההוא וגו' דרשינן איש ואשה אתה מוליא לשעריך ואי אתה מוליא כל השבט כולו לשעריך והכא לא ממעטי מאיש אלא רוב ישראל וי"ל דהתם מצינו שחילק הכתוב בין יחיד למרובים משום עיר בעלמא לענין עיר הנדחת לפיכך מסתברא לחלק משום שבט ולומר דלא מיקרי איש א"נ עובדא איש ואשה כתיבי התם [יב]: **אבל** בחולין **דלאו לדם הוא צריך אימא בפלגא סגי.** והא דקתני חלי אחד בעוף ואחד וחלי בבהמה שחיטתה פסולה היינו סיפא דאיירי בקדשים:

ומירק אחר שחיטתו על ידו. מירק לשון גמר כדאמרינן במדרש [יג]מי שהתחיל במצוה אומרים לו מרוק:

[יד]**כדי שחיטה אחרת.** היינו שיעור שהייה: **וגמרה.** קס"ד בבהמה קאי דבעינן רוב שנים ומאי גמרה לשחיטה: **ואי [ו]מחצה כרוב.** כיון דשהה בחצי חלא לה שחיטה והויא לה כפגימה בעלמא ואיטרפא לה בפסוקת הגרגרת אלא ס"מ אינו כרוב ופסוקת הגרגרת כרובא בעינן: **לא בעוף.** דממה נפשך כשרה כדמפרש: **הא עבד ליה רובא.** ואיתכשרא מקמי שהייה: **לא עבד ליה כלום.** מעשה טרפה: **חצי קנה פגום.** בעוף: **רוב הנראה לעיניים.** כלומר רוב גמור שהוא ניכר: **מה טרפה.** דאיכא מקומות טובא דמיטרפא בהו במשהו כגון נקובת הושט והריאה והדקין [א]: **בעינן רוב הנראה לעיניים.** במקומות שהוזכר בהן רוב כגון בקנה [ב] ובחוט השדרה [ג]: **שחיטה דעד דאיכא רובא לא מתכשרא.** דאפילו מאן דמכשר משום דקרי ליה רובא הוא ובמיעוטא טולהו מודו: **מחצה על מחצה כרוב.** וטהורים עושין לעצמן בטהרה וטמאין עושין לעצמן בטומאה ולא מידחו לפסח שני כיחידין: **אינו כרוב.** ונדחין הטמאין לשני: **והתם מאי טעמא דרב.** הא בעלמא אמרת דלא הוי רובא: **דכתיב איש איש כי יהיה טמא [ד].** ידחה לשני ופלגא נהי דרובא לא מיקרי מיהו מכלל יחידין נפקי להו ולא מידחו: **לדם הוא צריך.** לזריקה: **מליקתו כשרה מיבעי ליה.** כלומר אעוף איבעי ליה למיתני מליקתו כשרה והדר ליתני אבהמה שחיטתה כשרה: **הא לא קשיא.** גבי הדדי תנהו וכי סליק מבהמה נקט שחיטה: **אלא רישא.** כי תנא השוחט: **מכדי [ה]בעוף קאי.** ובו התחיל להורות והיכי סמך ליה שחיטה [ו]בעוף קדשים המולק מיבעי ליה: **ה"ג מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד** ולא גרסינן אלא: **לא פסיקא ליה.** ותנא מילתא דמיסתמע בתרוייהו דהכי משמע רוב כל אחד בעוף כשרה היכא דסגי בחד כגון חטאת הוי רובו ככולו והיכא דבעי תרתי הוי רוב כל אחד ואחד ככולו: **שפיר.** מש"ה פליגי רבנן עליה דכיון דלא הוזכרו ווריליין אלא משום דס מה לי בשעת שחיטה ומה לי לאחר שחיטה: **אלא בקדשים.** היכי פליגי רבנן עליה: **הוא עצמו.** כל עצמה ועיקרה של שחיטת קדשים לדם היא צריכה: **תזבח.** לרצונכם תזבחוהו ואמרינן לקמן תזבחהו כתיב ויש אם למסורת תזבח משמע דלשוחט יחידי קאמר ולא לשנים מדלא כתיב תזבחוהו ומדכתיב הוא [ו] משמע נמי אזבח אחף הוא יהא יחידי: **ואמר רב כהנא** גרסינן א. הא דר"ל בסדר יומא (דף לב:) גבי הביאו לו לכ"ג את התמיד: **קרצו.** מפרשינן התם ברוב שנים שלא היה יכול [ז]למרק ולגמור את השחיטה כולה לפי שכל עבודת יה"כ איה כשרה אלא בו דכתיב באחרי מות [ט] וכפר הכהן אשר ימשח אותו והיה צריך לאחוז מהר את המזרק ולקבל הדם לפיכך חותך בו כדי הכשר שחיטה ומניחה וממהר לקבל: **ומירק.** כהן אחר [ח]שחיטה: **על ידו.** בשבילו כמו (עירובין דף פב:) מערב אדם על יד בנו ובתו בשבילם. ומפני ששנינו שם דצריך למרק יכול לא מירק יהא פסול דבקדשים לא סגי ברוב שנים: **לכך.** הולרך לשנות כאן רוב אחד בעוף וכו' דרישא חולין הוה שמעינן מינה ותנא סיפא משום קדשים. ופרכינן יכול לא מירק יהא פסול בתמיה הא א"כ הויא לך הא מריקה עבודה באדם אחר שלא בכ"ג ותניא כל עבודת יה"כ כו' ברייתא היא בשילהי הוריות [יב:]: מצוה

דמתניתין תני על בהמה ולא על עוף. אלא מכדי רישא דקאי אעוף דקתני השוחט אחד בעוף אי ס"ד בקדשים וכו': אלא מאי אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דעולת העוף בעי למיתנא רוב שנים כיון דאיכא כו' משום הכי לא פסיק ליה דתני רוב אחד ומאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד: ופליגי רבנן דלא צריך לשחוט ורידין. אי אמרת בשלמא בחולין (דחללי) שפיר דפליגי וכו' אלא תדע כיון דפליגי ברישא דבחולין [מיירי]. וקרצו כלומר ששחטו ומאחר ששחט בא אחר ומירק על ידו כלומר (שטיהר) [שגמר] אותה כלומר שקרץ היה בתמיד של יוה"כ ולא היה מופנה הכהן שקרץ לגמור השחיטה שהיה ממהר עצמו (להקטיר קטרת) [לקבל הדם]. יכול אם לא מירק אחר שיהא

ז) נראה דל"ל והלכך דאי לאו דא"א לממס הוי מטהרינן החלקים.

מסורת הש"ס

א) לעיל כח., ב) פסחים עט., ג) [פסחים סו: סז.], ד) [לקמן לג.], ה) [לקמן ל:], ו) יומא לב:, ז) [סס לא:], ח) [לקמן מב.], ט) [סס מד.], י) [סס מה:], כ) בס"א: הו, ל) [ויקרא מז], מ) [שייך לדף כח:], נ) [וע"ע תוס' פסחים סו: ד"ה ואין], ס) [ירושלמי סוף פ"ק דר"ה],

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לְנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה:
במדבר ט י
2. וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לְרַצֹּנְכֶם תִּזְבְּחֵהוּ: ויקרא יט ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומאי מחצה על מחצה כרוב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואמר רב כהנא גרסינן. כאן הס"ד ואמ"כ מה"ד הא דר"ל וכו' כל"ל:

מוסף רש"י

רוב הנראה לעינים. כי זה יותר מזה (הפרדס ענ' קלא). מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו. ממילא שמעינן רוב שנים כשנים, למה שנינו בגלה רוב אחד בעוף כו' (יומא לב:). ומירק אחר שחיטתו. וגמר כהן אחר שחיטה, לפי שאין קבלת הדם כשירה אלא בכהן גדול וצריך למהר ולקבל (שם לא:). על ידו. בשבילו כמו (ב"מ נג.) קונך אדם על ידי עצמו, אי נמי על ידו לשון אחריו וסמוך לו, והרבה יש בספר עזרא (נחמיה ג) על ידו החזיק פלוני את החומה (שם).

שיטה מקובצת

א] דכתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש איש ידחה לשני: ב] מכדי אעוף קאי ובו: ג] שחיטה לעוף קדשים המולק: ד] ברוב שנים שלא היה יכול לגמור ולמרק את השחיטה כולה: ה] ומירק כהן אחר את השחיטה הס"ד:

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ז מהל' שחיטה הלכ"ז ועיין לחם משנה סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כז סעי' ז:
כג ב מיי' פ"ז מהל' קרבן פסח הלכ"ב:
כד ג מיי' שם הלכ"ז [ופ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ט"ז]:
כה ד ה מיי' פ"ד מהל' מעשה קרבנות הלכה ח:
כו ו ז מיי' פ"ז מהל' פסולי מוקדשין הלכ"ד [ה]:
כז ח מיי' פ"ד מהל' עבודת יום"כ הלכ"ז:

רבינו גרשום

ומשום הכי טהורין ולא אמרינן הכא מחצה כרוב אבל במקום אחר אמרינן מחצה כרוב. אמר רב פפא תרי רובי בחד מנא ליכא [ו] וטהורים החלקים אבל במקום אחר אמרינן מחצה על מחצה כרוב: אי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפה ליה הבהמה ששהה ברוב הסימן דאי אמרינן דאינו חשוב כרוב לא איטרפא באותה שהייה ששהה בחצי סימן דאמרינן שעדיין לא חשובה התחלת שחיטה אבל אי אמרינן מחצה כרוב התחלת שחיטה היא: מי סברת בבהמה וחצי גרגרת כרוב לא בעוף ממה נפשך כלומר שכולה חדא טענה היא ובניחותא אמרינן כלומר באיזה ענין שאתה אומר היא (יש) כשרה כלומר אי מחצה על מחצה כרוב הא עבד ליה רובא וכשרה אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד לא כלום וכשרה דחשבינן כאין. אמר רבה שאני לענין טרפה הכא בחצי קנה פגום דבעינן רוב הנראה לעינים: ומה טרפה שבמשהו וכו' לענין שחיטה דאינה כשרה עד דאיכא רובה לא כ"ש דאינה כשרה אלא ברוב ולא אמרינן מחצה על מחצה אינו כרוב. דאיתמר הרי שהיו כו' ורב אמר מחצה על מחצה כרוב הללו עושין לעצמן (אפי' פסח ראשון) [בטומאה] והללו עושין לעצמן (כלומר טהורים) [בטהרה] ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב כלומר שטהורין עושין פסח ראשון וטמאין עושין את שני ועכשיו מאי טעמא דרב דכתיב איש נדחה כלומר טמא ואין צבור נדחים (וזו) ופירוש אחר [יש] דרב אמר מחצה על מחצה כרוב וכו' כלומר וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני. ראשון לא דהוו להו טהורי' רוב ורובו לא עבדי בטומאה אלא בטהרה שני לא עבדי דמחצה טמא חשוב כרוב ורובא לא מידחי לפסח שני: הא לא קשיא איידי דמתניתין סליק מבהמה דקתני רוב אחד ורוב שנים בבהמה כלומר דבהמה יש סמוך לשחיטתו כשרה ועכשיו ושחיטתו כשרה

אם כן הוי ליה עבודה באחר. הוה מצי נמי למיפרך ק"כ הויא ליה שחיטה בזמנים כיון דאם לא מירק פסול ואין זמנים שוחטין בזבח אחד אפילו בזה אחר זה כדמוכח לקמן בזמעתין וא"ת ומאי קשיא ליה מעבודה באחר הא בפרק טרף בקלפי (יומא דף מב.) אימא מאן דסבר אפילו שחיטת פר כ"ג בזר ואפילו מאן דפסיל היינו דוקא פרו דקאתי לחובת יה"כ וקאי עליה אהרן וחוקה אבל תמיד דלא שייך לחובת יה"כ ולא קאי עליה אהרן וחוקה לא וי"ל דמ"מ פסול מדרבנן[ו]: **למה** לי למרק. ואע"ג דבחולין נמי בעינן כל הזמנים לכתחלה מ"מ כיון שיש דוחק בדבר לא היה לנו לעשות ע"י אחר[ז]: **אמר** ר"ל משמיה דלוי **סבא אינה לשחיטה אלא בסוף.** [ח] אע"ג דרבא ס"ל הכי בפ"ב דזבחים (דף ג.) אפ"ה לא חשיב ליה בהדי תלת דהלכה כר"ל לגבי רבי יוחנן ברישא פרק החולץ (יבמות דף לו.) משום דהך משמיה דלוי אמרה ר"ל[ט]: **כגון** ששחט סימן אחד בחוץ. פי' בקונטרס בעוף קדשים וקשה לפירושו דמ"ט דמאן דפטר כיון דבמליקה בחוץ לא מחייב אלא בשחיטה והרי עשה הכשר שחיטה בחוץ ורב יוסף נמי למה ליה למינקט שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף הוה ליה למימר משום דהכשר שחיטת העוף בסימן אחד ועוד דנקט רב יוסף דאחד בחוץ ואחד בפנים נמי פסולה משמע הא שניהם בפנים כשרה ואי בעוף הא אין הכשרו אלא במליקה וחייב ה"ל למינקט ולא פסולה וגלה לפרש דאיירי בדהמה (ב) ופסולה דנקט רב יוסף לאו דוקא דחייב נמי לכולי עלמא דאי חיובא ליכא ק"כ לוקי פלוגתייהו בסימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים ופליגי בחיובא ואמאי מוקי לה במיעוט סימנין בחוץ וגמרו בפנים וא"ת ובסוף פרקין (דף מ.) גבי הא דתניא השוחט חטאת בשבת בחוץ לעבודת כוכבים חייב ג' חטאות ומוקי לה בחטאת העוף שהיה חלי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא דאתו כולהו בהדי הדדי ולהכי נקט חטאת ולא נקט זבח שבשאר זבח מכי שחט סימן אחד לעבודת כוכבים אסרה ותו לא מחייב משום שחוטי חוץ והשתא אכתי כיון דבהמה נמי מיחייב בסימן אחד משום שחוטי חוץ לשמעינן זבח ובחלי קנה פגום ואע"ג דסימן אחד לא מיחייב משום שבת שלא תקן כלום מה בכך מ"מ כשיגמור סימן שני מיהא ליחייב משום שבת ויש לומר דהא דמחייב בסימן אחד הכא היינו משום דגמר השני בפנים אבל התם דאיירי בשוחט לעבודת כוכבים מכיון דנאסרה בסימן ראשון לא חשיב סימן שני אלא כמחתך [י] בעפר והוי כמו נתקלקלה בשחיטה דאמר בסמוך דאגלאי מילתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל גבי פרה לכך נקט עוף דהכשרו בסימן אחד וכן פירש לקמן בקונטרס: **אירע** פסול בשחיטתה. פ"ה כגון נתגבלה ור"ת מפרש פסול של מלאכה אחרת דומיא דהזאה דאי אמרת בשחיטה נמי יש חילוק במלאכה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה ב[לא"כ לפלוג בשחיטה עצמה ואמאי נקט הזאה ואע"ג דאיירי בפסול מלאכה מ"מ קאמר שפיר בסמוך שאני נתקלקלה בשחיטה דאגלאי מילתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל דכיון דנתקלקלה א"כ לא נעשה עדיין כלום אם פרה בכשרות אבל אירע פסול בהזאתה אין לחוש דכבר נעשית השחיטה בכשרות: **תרי** גברי בחד זיבחא קאמרת. תימה הא ע"כ שלא יהיו ב' שוחטין זבח אחד היינו לכתחלה אבל בדיעבד כשר כמו אחד שוחט ב' זבחים דמוקי לעיל מתניתין דשוחט ב' ראשים כאחד שחיטתו כשרה בקדשים וא"כ אכתי לפלוג בהכשר דפרה וי"ל דכיון דלכתחלה אסור מילתא דלא שכיחא היא אע"ג דפריך לפלוג בב' קודרים הא שכיחא טפי: והוינן

אומר אני דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף: אלא אי קשיא הא קשיא למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף ליפלוג נמי בהכשרה וכו' כלומר אפי' דלא אירע בה פסול בשחיטה כגון דשחטוה בתרי גברי דגברא קמא לא מטמא כלומר דעדיין לא חשוב שחיטה וגברא בתרא מטמא משום דאינה לשחיטה אלא לבסוף: בר מינה דההיא כלומר הא לא קשיא לא מצית למיפרך ודאי הכא אינה לשחיטה אלא לבסוף אבל במקום אחר עדיין

א) אם כן הויא ליה עבודה באחר תניא אכל עבודת יוה"כ אינן כשרות אלא בו ה"ק יכול יהא פסול מדרבנן דס"ד אמינא איכא פסול מדרבנן לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה ומאחר דאפילו פסולא דרבנן ליכא למה לי למרק מצוה למרק: ב) אמר ר"ש בן לקיש משום לוי סבא ג) אינה לשחיטה אלא בסוף ורבי יוחנן אמר ד) ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אמר רבא ה) הכל מודים היכא דשחט סימן אחד עובד כוכבים וסימן אחד ישראל שהיא פסולה שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד עובד כוכבים ו) בעולת העוף נמי היכא דמליק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה פסולה שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה לא נחלקו אלא כגון ששחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף מיחייב למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לא מיחייב אע"ד לא נחלקו אלא כגון ששחט סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים נמי פסול שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ לא נחלקו אלא ח) כגון ששחט מיעוט סימנין בחוץ וגמרו בפנים למ"ד ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף ט) מיחייב למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לא מיחייב מתיב רבי זירא י) כל העסוקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים יא) ופוסלין אותה במלאכה אחרת יב) אירע בה פסול בשחיטתה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף לפלוג נמי בשחיטתה אירע בה פסול בשחיטה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים אמר רבא נתקלקלה שחיטה קאמרת שאני התם דאגלאי מלתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף לפלוג בהכשרה דפרה כגון דשחטוה בתרי גברי דגברא קמא לא מטמאה וגברא בתרא מטמאה אמר רב יוסף תרי גברי בחד זיבחא קאמרת בר מיניה דההוא דתנינא א] יג) [1]תזבח שלא יהו שנים שוחטין זבח אחד [2]תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב א"ל אביי לאו אתמר עלה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן זו דברי רבי אלעזר ברבי שמעון

סתימתאה

מלוה למרק. משום דס. ואני שמעתי ביומא משום ברוב עם הדלת מלך ואין לביא כך דא"כ כל עבודות נמי והרי הכתוב הקפיד בכ"ג וגירש את רוב עם: **אינה לשחיטה.** אין השחיטה קרויה שחיטה אלא בסופה ולקמיה מפרש למאי הלכתא: **ישנה לשחיטה.** הכל קרוי שחיטה: **פסולה.** ואפילו למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף ולא מיקרי שחיטת עובד כוכבים מיהו שחיטת ישראל נמי לא הויא והויא לה כקון בעלמא ואיטרפא לה: **מעשה טרפה.** מעשה שהיה כדי וכשיעור לטורפה בו נעשה בה ביד עובד כוכבים: עולת העוף למעלה ממוט הסיקרא חטאת העוף למטה כדאמר בזבחים (דף סד: סה.): **שהרי עשה בה [מעשה חטאת העוף] למטה.** במקום פסולה מעשה שהוא חשוב בחטאת העוף להכשירו בכך שמליקת חטאת העוף בסימן אחד הילכך ה"ל חשיב לפסול אע"ג דבעולה לא הוי סוף מליקה עד גמר השני: **מיחייב.** משום שחוטי חוץ: **מר לא אמר הכי.** דאילו בעוף אם שחט סימן ראשון בחוץ מיחייב שהרי דכוותה כשר בפנים במליקת חטאת העוף. השוחט עוף קדשים בחוץ חייב דיליף מריבויא דאשר ישחטו[1] בשחיטת קדשים בפרק השוחט (זבחים קז.) אבל המולק [א] את העוף פטור: **כל העסוקין בפרה.** אלומה: **מטמאה ועד סופה.** בחטת עבודותיה בין בחמלגא ובין בתחלה ובין בסוף: **מטמאין את הבגדים.** דכתיב (במדבר יט) עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שריפת הפרה וסמיך ליה וכבס בגדיו הכהן וגו' וכתיב בשריפתה והשורף אותה וגו' ותניא בסיפרי[2] אם המשליך את האזוב מטמא בגדים השורף לא כ"ש מה ת"ל והשורף בא הכתוב ולימד על כל העסוקים בפרה מתחלה ועד סוף שיהו טעונים הכבסת בגדים: **ופוסלין אותה במלאכה.** אם נתעסקו עמה במלאכה אחרת כגון ששחט וחתך עמה לעשת דתניא (ספרי חקת יט ג) ושחט אותה[3] בא הכתוב ולימד על הפרה שתהא מלאכה פוסלתה בשחיטתה ושרף את הפרה[4] בא הכתוב ולימד שתהא מלאכה פוסלת בשריפתה: **בשחיטתה.** כגון שנתגבלה: **אינה מטמאה בגדים.** שאין כאן עבודה ואם אסף אפרה או שרפה ולא נגע בה או אפילו נגע בה בפשוטי כלי עץ שלא טמאתו משום נבלה אינו טמא משום מתעסק בפרה שאין כאן פרה אדומה: **בהזאתה.** בהזאת דמה שהיה מזה הימנה ז' פעמים כנגד פתח של היכל כדכתיב (שם יט) והזה אל נכח פני וגו': **קודם פסולה מטמאה בגדים.** דמתעסק בפרה הוא וכבר נעשית שחיטתה בהכשר: **דלאו שחיטה היא כלל.** שהרי סופה הוכיח אבל היכא דנגמרה שחיטה ממש אימא לך דכולה קרויה שחיטה מתחלה ועד סוף: **לפלוג.** נמי האי תנא בהכשרא דפרה אפילו בפרה שלא נפסלה יש לחלק בין בגדים לבגדים:

סתימתאה

מסורת הש"ס

א) יומא לב: עב. הוריות יב:, ב) ב"ק עב., ג) זבחים ל. [פסחים סג. לקמן לו. קכח. ב"ק עב.], ד) פרה פ"ד מ"ד ע"ש, ה) עיין בפרש"י דבריס יב ד"ה תזבח, ו) [ויקרא יז], ז) [מקח יט ז], ח) [במדבר יט], ט) [שם], י) [וע"ע תוס' יומא לב: ד"ה א"כ], כ) [ביומא לג. תוס' ד"ה למה וכו' ביאתו היטיב ע"ש], ל) [וע"ע תוס' ב"מ מח. ד"ה נתנה ותוס' ע"ז עא. ותוס' כתובות יג: ד"ה רב אשי],

תורה אור השלם

1. רַק בְּכָל אַוַּת נַפְשֶׁךָ תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כִּבְרַכַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל:

דברים יב טו

2. וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיְיָ לְרַצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ: ויקרא יט ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מר לא וכו' בפרק השוחט דף קז אבל המולק. נ"ב שם במשנה דף קיא: (ב) תוס' ד"ה כגון וכו' וגלאה לפרש דאייר בבהמה ופטור למ"ד אינה לשחיטה אלא בסוף ורב יוסף לב"ע מחייב שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ ופסולה דנקט רב יוסף:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' דתניא מזבח בתורה אור ליין דבריס יב והוא נמחק: ב) תד"ה אירע וכו' כין קודם פסולה כין לאחר פסולה. נ"ב עיין מיהושי רשב"א והר"ן:

מוסף רש"י

יכול יהא פסול מדרבנן. הואיל וכל עצמו לדם הוא צריך פסול וכי תנן רובו של אחד כמוהו בחולין תנן (יומא לב:). לכך שנינו רוב אחד בעוף כו'. ממשנה ימיה מדא בחולין ומדא בקדשים (שם לג.). אינה לשחיטה אלא בסוף. אין שחיטה נקראת אלא לבסוף, ונפקא מינה לענין המתנד בקדשים חוץ למקומם או חוץ לזמנן או מחנד אלא לשמן אינה מחנה אלא אם כן חיטה בסוף שחיטה (ב"ק עב.). מתחלה ועד סוף. וכל כמה דמשיב הויא מחנה (שם).

שיטה מקובצת

(א) ותניא כל עבודת יוה"כ. נ"ב בכל הספרי יד כתוב ותנן וכן כתוב שם ביומא: (ב) ואין לבי אומר כך דא"כ: (ג) מתחלתה ועד סופה באחת מכל עבודותיה: (ד) אע"ג דדבא ס"ל הכי. נ"ב עי' תוס' בכורות דף יד ע"א: (ה) אלא כמחתך בשר בעלמא והוי כמו נתקלקלה:

ו) לכאורה נראה לע"ל אפי' אירע בה פסול בסוף שחיטה שעשה עמה וכו'. ז) אפי' שחט מקצת סימנים בחוץ וגמרה בפנים ג"כ חייב משום דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף. ח) דברי רבינו אלו הם משוללים הבנה דמאי ענין מחלוקת רא"ש וחכמים לישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף או לא דטעמא דרא"ש דיליף מקרא וגזה"ש הוא וע"ע.

סתימתאה אבל חכמים אומרים [א]ב' שוחטים זבח אחד ולרבי אלעזר ברבי שמעון נמי לפלוג כגון דשחט חד גברא בשני סודרים דסודר קמא לא מטמא וסודר בתרא מטמא אלא בפסולא דפרה קא מיירי בהכשרה לא קא מיירי מתיב רב אידי בר אבין [א]ובמועד לשמו פטור שלא לשמו חייב והוינן בה טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור ואמאי פטור פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ש"מ פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה [ב]ואמר ר' חייא בר גמדא נזרקה מפי חבורה ואמרו הכא במאי עסקינן כגון שהיו בעלים טמאי מתים דנדחין לפסח שני דסתמא לשמו קאי והאי הוא דבעי עקירה הא אחר לא בעי עקירה אי אמרת בשלמא ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף איפסיל ליה מתחלת שחיטה אלא אי אמרת אינה לשחיטה אלא בסוף כיון דשחט ביה פורתא אידחי ליה מפסח אידך כי קא שחיט שלמים קא שחיט אמר ליה אביי נהי דאידחי ליה מפסח מדמי פסח מי אידחי [א] וכי תימא [ב]בעי העמדה והערכה [ג]והתנן [ג]שחט בה שנים או רוב שנים [ד]ועדיין היא מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה אמר רב יהודה אמר רב [ד]השוחט בשנים ושלשה מקומות שחיטתו כשרה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי [ה]בעינן שחיטה מפורעת וליכא ואף ר"ש בן לקיש סבר בעינן שחיטה מפורעת דא"ר שמעון בן לקיש מנין לשחיטה שהיא מפורעת שנאמר [1]חץ שחוט לשונם מרמה דבר מתיב רבי אלעזר [ו][ה]ב' אוחזין בסכין ושוחטין אפילו אחד מלמעלה ואחד מלמטה שחיטתו כשרה אמאי והא ליכא שחיטה מפורעת אמר ליה ר' ירמיה משנתינו בסכין אחד ושני בני אדם אמר ליה רבי אבא אי הכי היינו דתני עלה [ו]אין חוששין שמא יטרפו זה על זה אי אמרת בשלמא בשתי סכינין ושני בני אדם שפיר מהו דתימא ליחוש דלמא סמכי אהדדי והאי לא אתי למעבד רובא והאי לא אתי למעבד רובא קא משמע לן דאין חוששין אלא אי אמרת בסכין אחת ושני בני אדם האי אין חוששין שמא יטרפו זה על זה שמא ידרוסו זה על זה מיבעי ליה אמר ליה רבי אבין תני [ז]אין חוששין שמא

רש"י

סתימתאה. שיש משנה ובריית' הרבה שאמר ר' אלעזר בר' שמעון ורגילים התנאים לסדרן במשנה בלשון סתם והאי סתמא דתזבח הוא נמי אמרה וגמרא גמיר לה ר' יוחנן מרביה דהא ר' אלעזר אמרה: **זבח אחד.** ולרבנן ליפלוג. ועוד לר' אלעזר גופיה ליפלוג כגון דשחטה חד גברא בתרי סודרי שבאמצע שחיטה בא חברו ונטל סודרו [ב]מראשו ועטפו בסודר אחר ומדלא מפליג ש"מ תרווייהו מיטמו דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף: **אלא.** לא מתרץ כרב יוסף אלא הכי תריץ דתנא בפרה פסולה איצטריך ליה לפלוגי ולאשמועינן דאע"ג דנפסלה מיהו קודם פסולה תורת פרה עליה והעסוקין בה נטמאו ובהכשרה לא חש לאורויי אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אי אינה אלא לבסוף: **ובמועד לשמו פטור.** בשוחט הפסח על החמץ קאי בפרק תמיד נשחט (פסחים סג.) ומרבינן התם [סד.] לשאר זבחים ששחטן בפסח על החמץ שלוקה עליהן משום לא תשחט על חמץ[ו] וקאמר ר' שמעון שהשוחט פסח בתוך המועד כגון שאבד בארבעה עשר והקריב אחר תחתיו ונמצא הראשון במועד ושחטו לשמו על החמץ פטור דהא זבח פסול הוא דלא חזי שלא בזמנו לשמו: **שלא לשמו.** דשחטו לשם שלמים: **חייב.** דפסח לאחר זמנו קרב שלמים וזה שנשחט לשלמים זבח כשר הוא ומדקתני שלא לשמו חייב מכלל דרישא דקתני לשמו פטור היינו דשחטיה סתמא וסתמא קרי לשמו דאי לשמו דוקא קאמר הא סתמא חייב קשיא סיפא דלא מחייב ליה אלא בשלא לשמו בהדיא. וגרסינן והוינן בה טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור: **והוינן בה.** בסתמא אמאי פטור: **הא סתמא שלמים הוא.** דנפקא לן מוזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר[ח] דמותר פסח קרב שלמים בפסחים (דף ע:) ובמנחות (דף פג:) ובזבחים בפ"ק (דף ט.): **ש"מ.** מדקרי ליה [ג]פסול דפסח בשאר ימות השנה בעי למיעקר שם פסח מיניה וכל כמה דלא עקר פסח הוא וכי שחיט ליה שלא בזמנו הוי פסח פסול ומיפלג פליגי בה בפסחים (דף עג:): **וא"ר חייא בר גמדא נזרקה.** תשובה זו שאני משיב מפי חבורה ואמרו לעולם לא בעי עקירה והאי דמשמע דבעי עקירה: **כגון שהיו בעלים.** בפסח ראשון טמאי מתים ופסח זה לא נדחה מחמת איבוד אלא מחמת בעלים שנדחו מחמת טומאה לפסח שני והאי פסח חזי ליקרב באייר הלכך בעי עקירה: **אי אמרת בשלמא ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אפסיל ליה בתחלת שחיטה.** דסתמיה הוי לפסח דתחלת שחיטה נמי פסלה: **אלא אי אמרת לא פסלה עד גמר שחיטה.** הא גמר שחיטה לאו פסח הואי דכיון דשחט ביה פורתא ולא איחזי לשהוייה לפסח שני אידחי ליה מפסח וכיון דלא חזי לפסח הא אמרת דלשלמים קאי וגמר שחיטה דידיה לשלמים הוא ובפורתא קמא לא איפסל משום שחיטת פסח שלא בזמנו דהא אינה לשחיטה אלא לבסוף: **לשם פסח קא שחיט** לא גרסינן: **מדמי פסח.** ראוי הוא לימכר קודם גמר שחיטה ולצאת לחולין שאין לך מום קבוע גדול מזה ודמיו לפסח וכיון דחזי לדמי פסח סתם שחיטה דידיה כולה לפסח: **וכי תימא.** אין קדשים נפדין בלא העמדה והערכה כדכתיב (ויקרא כז) והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה וזו אין יכולה לעמוד על רגליה: **בשנים ושלשה מקומות.** שחתך כאן [ד]וחזר והתחיל לשחוט למטה או למעלה: **מפורעת.** מגולה ונכרת דהיינו במקום אחד: **חץ שחוט.** שחיטה דומיא דחץ שאינו חותך בב' מקומות: **ב' אוחזין בסכין.** קס"ד בב' סכינין אחד למעלה לצד הראש ואחד למטה לצד החזה: **בסכין אחד.** ומאי אחד למעלה ואחד למטה דנקטי סכינא באלכסון: **אי הכי.** לשון קושיא הוא:

שמא

תוספות

והוינן בה טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור. כך היא גירסת הקונטרס וקשה לאלדייק מסיפא נידוק מרישא איפכא טעמא דלשמו הא סתמא חייב אלמא דלא בעינן עקירה וברוב ספרים ישנים גרסינן והוינן בה לשמו אמאי פטור פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ש"מ בעי עקירה פי' דאי סתמא לא בעי עקירה א"כ סתם הוי שלמים וכשר כששחטו לשם פסח מידי דהוה אשלמים ודאי ששחטן לשם פסח דכשרין: **מדמי פסח מי אידחי.** ואם תאמר ממה נפשך אידחי גם מדמי פסח דמכי שחיט פורתא אינה ראויה לפדות אלא לכלבים ואין פודין קדשים להאכילן לכלבים ואם לאחר פדיון גומר שחיטתו אם כן הויא לה חולין בעזרה ואסורה באכילה וי"ל דמיד אחר פדיון יוציאנו חוץ ויגמור שם שחיטתו: **והתנן שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה.** [ט]אין המשנה כן בשום מקום אלא דדייק לה מתניתין דהעור והרוטב (לקמן קיז:) דתנן השוחט בהמה טמאה לעובד כוכבים ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין [ט]אבל לא טומאת נבלות[ט]: **השוחט בשנים או בג' מקומות.** פירש בקונטרס חתך כאן וחזר והתחיל לחתוך למעלה או למטה וקשה דאם אין רוב במקום אחד היאך שחיטתו כשרה ואם יש רוב במקום אחד א"כ שחיטה מפורעת היא וי"ל דאע"ג דיש רוב במקום אחד לא הוי שחיטה מפורעת דבשלא נחתך הסימן לא למעלה מבית השחיטה ולא למטה אז הויא שחיטה מפורעת דבית השחיטה מירווח רווח אבל כשנחתך למעלה או למטה לא מירווח ואינה מפורעת וכי פריך משנים אוחזין בסכין ושוחטין לא הוי מצי לשנויי דהתם כששחט כל אחד רוב והרי היא מפורעת דמ"מ כשקדם האחד ושחט רוב וחבירו לא שחט עדיין אלא מיעוט אינה מפורעת ונפסלה וכיון דכבר נפסלה תו לא הדרא ומתכשרא כשגם חבירו גמר הרוב ובשאלתות דרב אחאי [י]מפרש ב' או ג' מקומות כגון שכל אותן מקומות בהיקף של סימן כגון שחתך סביב סביב כאן מעט וכאן מעט בטבעת אחת בקנה וכיוצא בו בוושט ובין הכל יש רוב ועוד פירש בשאלתות שאפילו חתך מיעוט הקנה למעלה לצד העור וחזר ושחט מיעוטו למטה לצד אחר זה שלא כנגד זה דכשרה כיון דבין הכל יש רוב ורבינו חננאל פירש ב' או ג' מקומות כגון רוב הקנה למעלה ורוב הוושט למטה ולפירושו לא משכחת שלשה מקומות: **מתיב רבי אלעזר שנים אוחזין בסכין ושוחטין.** לפירוש רבינו חננאל והשאלתות לא בעי לשנויי דהכא כששחט האחד הרוב דהא משמע שהשחיטה כשרה על ידי שניהם: **דלמא סמכי אהדדי ולא עבדי רובא.** לפירוש הקונטרס כל אחד לא ישחוט רוב ולפירוש השאלתות בין שניהם לא יעשו רוב:

למדתנו

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"א מהל' פסולי המוקדשין הל"ה:
לז ב מיי' פ"ה מהל' ערכין וחרמין הלי"ב סמג עשין קלא:
לח ג מיי' שם הלי"ג ופ"ב מהל' שאר אבות הטומאה הל"א:
לט ד ה ו ז מיי' פ"ב מהל' שחיטה הלי"י סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כא סעי' ג:

רבינו גרשום

אלעזר דאמר דאינה לשחיטה אלא לבסוף לפלוג בהכשירה דפרה כגון דשחטה חד גברא בשני סודרין כלומר כששחט סימן ראשון היה עטוף סודר אחד וכששחט סימן אחר נתעטף בסודר אחר דסודר קמא לא מטמא וסודר בתרא מטמא דאינה לשחיטה אלא לבסוף: לא לעולם אינה לשחיטה אלא לבסוף. אם תקשי לך מפני מה לא פליגי בזה שהענין בפסול דפרה קא מיירי וכו': אותיב רב אידי בר אבין ובמועד לשמו פטור וכו' הכי סברינן פסח שאבד והפריש אחר תחתיו ונמצא במועד (כלומר) אם שחטו במועד [על החמץ] לשם פסח פטור שפסח פסול הוא שלא לשמו ששחטו לשום שלמים על חמץ חייב דמארבעה עשר ואילך כשמתחיל תמיד של בין הערבים אין שוחטין שום זבח על חמץ אפי' תמיד ואפי' שלמים. שמעת מינה פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה כלומר דלא חשוב שלמים אא"כ עקר שמו מפסח ושוחטו לשום שלמים ולפיכך פטור [דהוי כמון] ששחטו לשמו ולאו חשוב שלמים אלא פסח פסול שכבר עבר זמנו של פסח והא קי"ל דכי האי גוונא פסח שאבד והפריש אחר תחתיו ונמצא במועד דלא בעי עקירה דבלא עקירה חשוב שלמים ואמאי פטור כי שחטו על חמץ ואמר ר' חייא בר גמדא אמר רב נזרקה מפי חבורה וכו' כלומר אמרו בחבורה של רבנן כגון שהיו בעלים טמאי מתים כלומר לאו כדסברינן דחבורה דאבד פסחו והפרישו אחר תחתיו ונמצא במועד ושחטו על חמץ לשמו פטור דהוא ודאי חייב דחשוב שלמים בלא עקירה אלא כגון שהיו בעלים טמאי מתים דנדחו לפסח שני דסתמא לשמו קאי לפיכך פטור: ואי אמרת אינה לשחיטה אלא לבסוף כיון דשחט בה פורתא אידחי ליה מפסח כלומר אידחי ליה מפסח שני שאין יכול להשאירו עד אייר שכבר התחיל לשוחטו ואין חשוב פסח ואידך סימן הא כי קא שחיט שלמים קא שחט ומחייב אלא ש"מ מדחזינן דפטור דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף לפיכך כי התחיל לשחוט קבע ליה לפסח ולפיכך הוה ליה פסח פסול ופטור. א"ל אביי נהי דאידחי ליה מפסח כו' כלומר א) אפי' אינה לשחיטה אלא לבסוף ואי אמרת אידחי ליה מפסח נהי דמפסח מידחי מדמי פסח מי מידחי יכול למוכרו שחוט והדמים יהיו ראויין לפסח שני לפיכך פטור דחשוב פסח פסול ולא שלמים וכי תימא בעי העמדה והערכה כו' דאין יכול לפדותו בדמים אא"כ מעמיד ומעריך. והתנן שחט בה שנים או רוב שנים כו' כלומר ויכול להעריך ולפדות (כלומר) ומצינן למימר דמדמי פסח (מי מידחי) [לא נדחה] ולפיכך פטור: השוחט בשנים ובשלשה מקומות כגון בענין זה שחיטה אלכסונית: שנ' חץ שחוט כלומר מה חץ שהוא ישר ואינו עקום אף שחיטה בעינן דתהא מפורעת. מתיב ר' אלעזר שנים אוחזין בסכין הכי סברינן שני סכינין (כלומר) כל אחד ואחד סכינו בידו ושוחט אחד קנה כלפי הראש זהו למעלה ואחד ושט למטה מאותה שחיטה ששחט חברו בקנה שחיטה כשרה ואמאי והא ליכא שחיטה מפורעת שהקנה נשחט במקום אחד והושט במקום אחר. א"ל ר' ירמיה משנתינו בסכין אחד ושני בני אדם כלומר לאו כדסברת מאי למעלה ומאי למטה שאחד שחט את הקנה בסכין למעלה ואחד שחט את הושט למטה בסכין אחד אלא מאי למעלה ומאי למטה ששחטו בסכין אחד עמד אחד למעלה מן הצואר ואחד למטה מן הצואר ושחטו שניהם שחיטה מפורעת: האי לא אתי למעבד רובא כו' כלומר האי ששוחט הקנה סומך על חברו ששוחט את הושט ולא אתי למעבד רובא בקנה והאי ששוחט את

מסורת הש"ס

א) פסחים סג., ב) פסחים סד. ודף עג:, ג) לקמן קיז:, ד) [עיין תוס' ערכין ד. ד"ה ולא ותוס' סוטה כז. ד"ה רב אשי], ה) [לעיל יט:], ו) [לקמן עמוד ב], ז) [שמות לד], ח) [דברים טז], ט) [ועיין תוס' ב"ק עו. ד"ה שחיטה], י) [פרשה בהעלותך סימן קכד],

תורה אור השלם

1. חֵץ שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִבֵּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ: ירמיהו ט ז

גליון הש"ס

תוס' ד"ה והתנן וכו' אין המשנה כן וכו'. י"ל דמתניתין היא פ"ה מ"ג דמעילה דטעמייהו דרבנן משום דמפרכס' בר העמדה והערכה. עיין בכ"מ פ"א מהל' איסורי מזבח: בא"ד אבל לא טומאת נבילות. עיין לקמן פד ע"א תוס' ד"ה בעינן. ובב"ק עו ע"א תוס' ד"ה שחיטה שא"ר. ושם ע"ב תוס' ד"ה בשוחט. וערכין ד ע"א תוס' ד"ה ולא:

מוסף רש"י

ובמועד לשמו פטור. בתוך הפסח אם לשמו שחטו לפסח על החמץ פטור מלא תשחט, דפסח שלא בזמנו לשמו פסול והויא לה שחיטה שאינה ראויה (פסחים סג.). **שלא לשמו.** אלא לשם שלמים, **חייב.** דלהכי קאי והויא לה שחיטה ראויה וחייב משום לא תשחט בהדי לאו דלא יראה ולא ימצא ואיכא מלקות נמי דשחיטה (שם). **הא סתמא פטור.** מלא תשחט, דאמרינן כל כמה דלא עקר שם פסח מיניה הוא פסח ושחטו בשאר ימות השנה ופסול ושחיטה שאינה ראויה היא (שם סד.). **בעי עקירה.** ולא אמרינן סתמיה שלמים הוא, ולשון בעיא הוא, כלומר פשטינן לה מהכא או לא (שם). **נזרקה מפי חבורה.** כולם הודו בדבר זה לאוקומי מתני' דמשמע דבעי למעקר שם פסח מיניה, כגון שהיו בעליו טמאין בארבעה עשר דסתמיה לשם פסח שני קאי משום הכי בעי עקירה (שם). **מפורעת.** מגולה ונכרת, כמו (במדבר ה) ופרע את ראש האשה (לעיל יט:). **ב' אוחזין בסכין ושוחטין.** בהמה אחת (לקמן ל:).

שיטה מקובצת

א] וכי תימא בעי העמדה והערכה והתנן. נ"ב ע"י תוס' ערכין דף ד ע"א: **ב]** מראשו ועטפו בסודר אחר. נ"ב נ"א וגמרה: **ג]** ש"מ מדקרי ליה זבח פסול: **ד]** וחזר והתחיל לשחוט למטה או למעלה כגון שלא שהה שיעור שהיה בין חתיכה לשחיטה. כן מצאתי בגליון רש"י כת"י ישן:

א) נראה דצ"ל לעולם דאינה לשחיטה אלא בסוף ואי אמרת וכו'.